

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 800,000
Ad Rate: 1,400

Section: First Section/หน้าแรก
วันที่: พุธที่ 17 ธันวาคม 2558
ปีที่: 36 ฉบับที่: 12660
Col.Inch: 278.38 Ad Value: 389,732
หัวข้อข่าว: ส่งเสด็จพระสังฆราช

หน้า: 1(บน), 6, 7

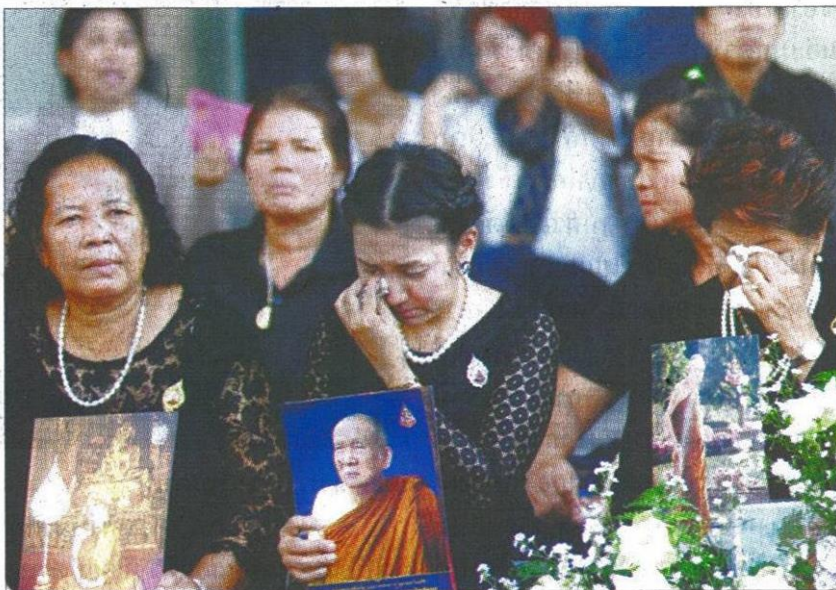
PRValue (x3): 1,169,196

ศิลปิน: สีสี่

ส่งเสด็จพระสังฆราช

ต่อ : พระสังฆราช-หน้า 6

▲ **รำไห้** : พุทธศาสนิกชนรำไห้ระหว่างเผารอส่งเสด็จสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เป็นครั้งสุดท้าย ขณะเคลื่อนขบวนเชิญพระโกศพระศพไปยังพระเมรุ วัดเทพศิรินทราวาส โดยบรรยากาศเป็นไปด้วยความโศกเศร้า

พระสังฆราช

พุทธศาสนิกชนทั่วประเทศร่วมส่งเสด็จสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ 19 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในการพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระสังฆราช เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม

เคลื่อนพระโกศ'พระสังฆราช'

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เวลา 06.00 น. ที่หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง (สนว.) เจ้าหน้าที่กรมศาสนา (สน.) เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ศิษยานุศิษย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมริ้วขบวนเคลื่อนพระโกศพระศพสมเด็จพระสังฆราช ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 800,000
Ad Rate: 1,400

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: พฤหัสบดี 17 ธันวาคม 2558

ปีที่: 36

ฉบับที่: 12660

Col.Inch: 278.38 Ad Value: 389,732

หัวข้อข่าว: ส่งเสด็จพระสังฆราช

หน้า: 1(บน), 6, 7

PRValue (x3): 1,169,196

ศิลปิน: สีสี่

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พล.ท. หม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล อดีตรองเจ้ากรม วิทยาศาสตร์ทหารบก เสด็จแทนพระองค์ไป ในการบำเพ็ญพระกุศลทอดผ้าไตรพระสงฆ์ 10 รูป สดับปกรณ์ ณ ตำหนักเพ็ชร จากนั้น เจ้าหน้าทีสำนักพระราชวังเชิญพระโกศพระศพ ออกจากตำหนักเพ็ชร ไปประดิษฐานบน ราชรถเชิญพระโกศพระศพ ขณะที่สมเด็จพระ มหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช เดินไปขึ้นราชรถ พระนำสวดพระอภิธรรม

ต่อมาเวลา 08.00 น. รัชชบวน พระอิสริยยศอัญเชิญพระโกศพระศพเคลื่อน จากวัดบวรฯ ไปตามถนนพระสุเมรุ มุ่งหน้า แยกป้อมมหากาฬ ผ่านแยกผ่านฟ้า เข้าสู่ ถนนหลานหลวง ถึงแยกสะพานขาวเลี้ยวขวา เข้าถนนกรุงเกษม ข้ามสะพานเจริญราษฎร์ เข้าสู่แยกกษัตริย์ศึก ผ่านโรงเรียน วัดเทพศิรินทร์ เลี้ยวขวาแยกถนนพวงศ์ เข้าสู่ ถนนหลาน ถึงพระเมรุหลวงวัดเทพศิรินทราวาส ตามกำหนดพิธี เวลา 10.00 น.

ทั้งนี้ ในรัชชบวนที่ 1 ประกอบด้วย พนักงานพระราชพิธีน้ำรั้ว 1 คน ประตุน้ำ

2 คน ธง 3 ชาย 2 คน คู่แห่งผ้าเกี้ยวลาย สวมเสื้อครุย ลอกพอก สายละ 80 คน 2 สาย กลองชนะพื้นแดงลายทอง สายละ 40 คน 2 สาย จ่าปี 2 คน จ่ากลอง 2 คน แตรฝรั่ง 16 คน แตรรอน 16 คน สังข์ 2 คน สารวัตร กลองชนะ 1 คน สารวัตรแตร 1 คน ส่วน เครื่องสูงพระนำหน้า ประกอบด้วยฉัตร 5 ชั้น 6 คน บังแทรก 4 คน ฉัตร 7 ชั้น 2 คน และ เครื่องสูงหลังพระนำ ประกอบด้วยฉัตร 5 ชั้น 4 คน ฉัตร 7 ชั้น 2 คน บังแทรก สัปทนกัน พระนำ 1 คน บังสุริยพระนำ 1 คน กำกับ เครื่องสูงพระนำ 1 คน พนักงานอัญเชิญ พัดยศสมณศักดิ์พระนำ 1 คน รถพระอ่าน พระอภิธรรมนำ คนจุดชักรถพระนำและยก บันได 24 คน พนักงานถือแพนหางนกยูง 1 คน คู่เคียง รถพระนำ 8 คน กำกับรถพระนำ 4 คน

ส่วนรัชชบวนที่ 2 ประกอบด้วย เครื่องสูง เชิญหน้าราชรถพระโกศพระศพ ฉัตร 5 ชั้น 6 คน ฉัตร 7 ชั้น 2 คน บังแทรก 4 คน กำกับเครื่องสูงหน้า 1 คน ผู้อนวยการชบวน 1 คน ผู้จัดชบวนและควบคุม 2 คน พระแสง หว่างเครื่องหน้า 5 คน กำกับพระแสง หว่างเครื่อง 1 คน ราชรถอัญเชิญพระโกศพระศพ

คนจุดชักราชรถและยกบันได 54 คน กำกับ ราชรถเชิญพระโกศ 5 คน พนักงานถือแพนหางนกยูง 1 คน พนักงานภูษามาลาประคองพระโกศ 2 คน เชิญพระกลดตาดขาว 1 คน บังพระสุริย 1 คน พัดโบก 1 คน คู่เคียงราชรถพระโกศ พระศพ 16 คน อินทร์เชิญจามร 8 คน พรหมเชิญจามร 8 คน เครื่องสูงหลัง ราชรถพระโกศ ประกอบด้วยฉัตร 7 ชั้น 2 คน ฉัตร 5 ชั้น 4 คน บังแทรก 2 คน กำกับเครื่องสูง หลัง 1 คน เชิญพระแสงห้วงเครื่องหลัง 3 คน ประตุน้ำ 2 คน เชิญเครื่องสมณศักดิ์ตาม พระสงฆ์และคณะศิษยานุศิษย์

ปชช.กราบส่งเสด็จครั้งสุดท้าย

ผู้สื่อข่าวรายงานบรรยากาศตลอด เส้นทางที่รัชชบวนฯพระศพเคลื่อนผ่าน มีประชาชนจำนวนมากจากทั่วสารทิศ แต่งกาย ชุดดำไว้ทุกข์มาร่วมส่งเสด็จ บริษัท ห้างร้าน บริเวณดังกล่าวได้ตั้งโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระรูป สมเด็จพระสังฆราช ขณะที่ประชาชนบางส่วน ถือพระรูปสมเด็จพระสังฆราชยกไว้เหนือ ศีรษะ หลายคนก้มลงกราบเมื่อรัชชบวนฯ

พระศพเคลื่อนผ่าน เพื่อแสดงความเคารพศรัทธาและแสดงความไว้อาลัย เมื่อขบวนฯ เคลื่อนผ่านหน้าค่านักเพ็ชรไปได้สักระยะ ผู้ที่มาร่วมส่งเสด็จตลอดสองข้างทาง ได้ลงจากฟุตบอลตามขบวนฯพระศพ ทำให้ขบวนฯมีความยาวเป็นระยะทางกว่า 500 เมตร

ขบวนพระศพถึงวัดเทพศิรินทร์

กระทั่งเวลา 10.00 น. รัชขบวนพระอิสริยยศอัญเชิญพระศพ สมเด็จพระสังฆราชฯ เคลื่อนผ่านหน้าโรงเรียนเทพศิรินทร์ ถนนกรุงเกษม ซึ่งมีนักเรียนประชาชนตั้งแถวนั่งรอรับรัชขบวนฯพระศพตลอดสองข้างทางก้มลงกราบสักการะ เมื่อพระโกศเคลื่อนผ่าน บางคนถึงกับร้องไห้ด้วยความอาลัยจากนั้นรัชขบวนพระอิสริยยศเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนหลวง และเลี้ยวขวาเข้าสู่พระเมรุ วัดเทพศิรินทราวาส เจ้าหน้าที่ปรับรัชขบวนที่ 2 โดยมีสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าทรงนำเสด็จพระน้าอานพระอภิธรรม จากนั้นเชิญพระโกศพระศพ เวียนรอบพระเมรุ 3 รอบ แล้วเชิญพระลงในชั้นประดิษฐานยังพระจิตกาธานบนพระเมรุเป็นอันเสร็จพระราชพิธีในช่วงเช้า

สำหรับพระเมรุ วัดเทพศิรินทราวาส สถานที่พระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระสังฆราชฯ ถูกตกแต่งด้วยดอกไม้สวยงามและช้างสีฟ้า ทำจากดอกบานไม่รู้โรย ซึ่งเป็นสีประจำวันประสูติคือ วันศุกร์ โดยช่างหมายถึงนามสกุลชวติตร

ปชช.รอถวายดอกไม้จันทน์คืบคั้ง

ส่วนที่บริเวณสนามกีฬา โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ซึ่งจัดเป็นพื้นที่เปิดให้ประชาชนถวายดอกไม้จันทน์ เพื่อร่วมส่งเสด็จสมเด็จพระสังฆราชฯ มีประชาชนมายืนเข้าแถวรอเป็นจำนวนมากเพื่อถวายดอกไม้จันทน์ ท่ามกลางแสงแดดและอากาศที่ร้อน ทำให้หลายคนถึงกับเป็นลมล้มพับ โดยทางวัดบวรฯเปิดให้ถวายดอกไม้จันทน์ตั้งแต่วันที่ 12.30 น.

เช่นเดียวกับ ที่วัดเทพศิรินทราวาส ได้จัดซุ้มรับดอกไม้จันทน์ไว้ให้ประชาชนเพื่อถวายส่งเสด็จสมเด็จพระสังฆราชฯ ซึ่งกรุงเทพมหานครเตรียมดอกไม้จันทน์ไว้ 50,000 ดอก

โดยพิธีถวายดอกไม้จันทน์ใน 46 เขต กทม.และหลายจังหวัดทั่วประเทศนั้น แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่วันที่ 12.30-15.30 น. จากนั้นจะหยุดให้ประชาชนถวายดอกไม้จันทน์ เพื่อให้ประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จฯ และร่วมพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ ในเวลา 16.30 น. หลังสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ขึ้นพระเมรุพระราชทานเพลิงแล้ว จะเริ่มให้ประชาชนเข้าถวายดอกไม้จันทน์ ช่วงที่ 2 เวลา 18.00-19.00 น. ก่อนที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จะเสด็จฯขึ้นพระเมรุพระราชทานเพลิง (จริง) เวลา 20.00 น.

ปชช.ชื่นชมพระจริยวัตรงดงาม

น.ส.อาภา ดิษยาน อายุ 69 ปี ซึ่งมาเข้าแถวรอถวายดอกไม้จันทน์ที่วัดบวรฯ เปิดเผยว่า ตนเป็นชาวจังหวัดลำพูน ขึ้นเครื่องบินมากับเพื่อน ตั้งแต่เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม เพื่อมารอเฝ้าส่งเสด็จในรัชขบวนฯพระศพสมเด็จพระสังฆราชฯช่วงเช้าวันนี้ และรอถวายดอกไม้จันทน์ที่วัดบวรฯ ซึ่งมีความรู้สึกรักและอาลัยที่สมเด็จพระสังฆราชฯจากไป แต่ก็ปลื้มใจของใจโลก ถึงแม้ตนจะไม่เคยเข้าเฝ้าท่านเมื่อสมัยยังมีชีวิตอยู่ แต่ด้วยพระจริยวัตรที่งดงาม อยู่ในความสมณะทำให้รู้สึกเคารพรักและนับถือท่านมาก ทั้งนี้ ตนจะเดินทางมาไหว้พระอัฐิท่านอีกครั้งวันที่ 18 ธันวาคม ที่วัดบวรฯ

จองที่ข้ามคืนจัดโต๊ะหมู่ส่งเสด็จ

ขณะที่น.ส.ดลนภา กัดดับนุพมา อายุ 40 ปี ชาวพระราม 3 เขตบางคอแหลม กทม. เปิดเผยว่า ตนมากับเพื่อนมาจอง

พื้นที่ริมฟุตบอลบาบริเวณแยกสะพานผ่านฟ้า ตั้งแต่เวลา 19.00 น. วันที่ 15 ธันวาคม เพื่อจัดโต๊ะหมู่บูชาส่งเสด็จขบวนฯพระศพในเช้าวันนี้ ส่วนตัวศรัทธาในสมเด็จพระสังฆราชฯมาก เพราะท่านมีเมตตา และได้รับการยอมรับจากชาวไทยและพุทธศาสนิกชนทั่วโลก ว่าเป็นพระสงฆ์ที่ยึดหลักปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และตนได้ยึดหลักธรรมะที่พระองค์สอน ซึ่งเข้าใจได้ง่าย สามารถปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน หลังส่งเสด็จรัชขบวนฯแล้ว ได้รอถวายดอกไม้จันทน์ที่วัดบวรฯแสดงความไว้อาลัยต่อพระองค์ท่านด้วย

พระบรมฯเสด็จพระราชทานเพลิง

เมื่อเวลา 16.28 น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในการพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน) ณ พระเมรุ วัดเทพศิรินทราวาส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ โอกาสนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์ โดยเสด็จด้วย

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯขึ้นพลับพลาอิศริยาภรณ์ ถวายพัสดุดองที่ระลึกงานพระเมรุแก่สมเด็จพระราชาคณะที่ถวายพระธรรมเทศนา และพระสงฆ์ 15 รูป ที่สวดศราทธพรตคาถาแล้วเสด็จฯ ไปทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สมเด็จพระราชาคณะถวายศีลจบ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระราชวงศ์เสด็จไปยังพระเมรุ ทรงจุดธูปเทียนเครื่อง

ทองน้อย สำหรับพระศพทรงธรรม สมเด็จพระราชาคณะถวายพระธรรมเทศนาถ้อยคำ 1 จบ พระสงฆ์ 15 รูป สวดศราทธพรตคาถา จบแล้ว เสด็จฯ ไปทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบูชาภคินท์เทศน์ พร้อมด้วยผู้สังเฝ้าที่ระลึกงานพระเมรุ และทรงทอดผ้าไตรพระสงฆ์ทั้งนั้นสดับปกรณ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ลงจากพลับพลาอิศริยาภรณ์

เวลาต่อมา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ขึ้นพระเมรุ ทรงจุดไฟที่ชนวนตำรวังชูถวายพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระสังฆราชชาวพนักงานประโคมสังข์ แตรวงดนตรีฝรั่ง ปี กลองชนะ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับบนพลับพลาอิศริยาภรณ์

จากนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะผู้นำพระพุทธศาสนาโลก 19 รูป จาก 13 ประเทศ พระบรมวงศานุวงศ์ และราชสกุล คณะองคมนตรี นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานศาลฎีกา ประธานองค์กรอิสระและข้าราชการ ขึ้นถวายพระเพลิงตามลำดับ ได้เวลาอันสมควรเสด็จพระราชดำเนินกลับ

ต่อ : พระสังฆราช - หน้า 7

พระสังฆราช

วธ.พิมพ์จอม.เหตุงานพระศพ

ด้านนายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) เปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติลงพื้นที่เก็บข้อมูลและบันทึกภาพพระศพพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระสังฆราชโดยละเอียด เพื่อจัดทำจดหมายเหตุงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ ตั้งแต่ช่วงเช้าวันที่ 16 ธันวาคม เริ่มรื้อขบวนพระอิสริยยศเคลื่อนพระศพออกจากวัดบวรนิเวศวิหาร จนมาถึงวัดเทพศิรินทราวาส และประกอบพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพเสร็จสิ้น นอกจากนี้ ยังเก็บข้อมูลการดำเนินงานไปถึงวันที่ 20 ธันวาคม ซึ่งจะมีพิธีบรรจุพระ

สร้างการ พระวิหารแก่ง วัดบวรนิเวศวิหาร โดยจัดพิมพ์เป็นแบบปกแข็ง 800 หน้า จำนวน 10,000 เล่ม กำหนดแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม 2559

หลายจว.พร้อมใจส่งเสด็จ

ขณะที่หลายจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมใจร่วมถวายสักการะ และถวายดอกไม้จันทน์ในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระสังฆราช โดยชาวบ้านในจ.กาญจนบุรี บ้านเกิดสมเด็จพระสังฆราช ไปจับจองพื้นที่บริเวณหอพระประวัติสมเด็จพระสังฆราช สถานที่ประกอบพิธีถวายดอกไม้จันทน์ ซึ่งมีการตั้งพระเมรุจำลองเพื่อประกอบพิธีสังเสด็จ เช่นเดียวกับ ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือวัดใหญ่ อ.เมืองพิษณุโลก พุทธศาสนิกชนจำนวนมาก ร่วมพิธีถวายดอกไม้จันทน์ในพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพอย่างเนืองแน่น พร้อมกันนี้ เจ้าหน้าที่ได้ติดตั้งจอมอนิเตอร์ขนาดใหญ่ เพื่อให้ประชาชนติดตามถ่ายทอดสัญญาณสดพิธีการจากกรุงเทพมหานครตลอดเวลา

ที่จ.อุดรธานี พุทธศาสนิกชนจำนวนมากร่วมถวายดอกไม้จันทน์ที่วัดโพธิ์สมภรณ์ พระอารามหลวงอย่างเนืองแน่น โดยจังหวัดจัดเตรียมดอกไม้จันทน์ไว้กว่า 10,000 ช่อ ส่วนพุทธศาสนิกชน อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา แต่งกายชุดไว้ทุกข์สีดำไปวัด โศกสมานคุณ พระอารามหลวง เพื่อร่วมถวายดอกไม้จันทน์และพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพพร้อมกับส่วนกลางกรุงเทพมหานคร

กาฬสินธุ์นำเด็กพิการถวายอาลัย

ที่โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ พระครูอนุกุลปริยัติการ (ดร.) รองเจ้าคณะอำเภอ ยางตลาด นายสันติ ฤไชย ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล พร้อมคณะครูอาจารย์ และนักเรียนชาย-หญิงกว่า 500 คน แต่งกายชุดดำไว้ทุกข์สังเสด็จ

สมเด็จพระสังฆราช

นายสันติเปิดเผยว่า ทางโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียน ซึ่งเป็นเด็กพิการ และคณะครูอาจารย์ร่วมทำกิจกรรมทำบุญ ตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล ถวายอาลัยสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งมีพระจริยวัตรงดงาม และร่วมถวายดอกไม้จันทน์งานพระศพ โดยด.ช.พัทนันท์ วาสูติ อายุ 15 ปี นักเรียนชั้น ม.3 ซึ่งพิการทางการเคลื่อนไหว นั่งรถเข็นนำเพื่อนนักเรียนร่วมถวายดอกไม้จันทน์ด้วย